

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

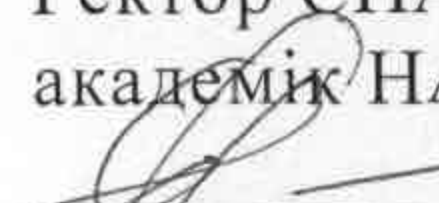
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
(шифр та назва галузі)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ
«22» 04 2019 року
протокол № 11 від «22» 04 2019р.

Голова Вченої ради,
Ректор СНАУ
академік НААН України
 В.І. Ладика

Освітньо - професійна програма
введена в вдію

«01» 09 2019 року
Наказ 1176-к від 29.05.2019р.

Ректор СНАУ
академік НААН України
 В.І. Ладика

Суми 2019

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми зі спеціальності
212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Рівень вищої освіти - Другий (магістерський)

Проектна група у складі:	
Голова проектної групи:	
доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ А.В. Березовський
Члени проектної групи:	
кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини	 _____ О.Л. Нечипоренко
доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ Т.І. Фотіна
доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ О.І. Касяненко
доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ Р.В. Петров
Погоджено:	
Завідувач навчального відділу	 _____ Н.В. Колодненко
Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, кандидат економічних наук, професор	 _____ В.М. Жмайлов

I - Преамбула

Освітня програма першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти - бакалавр, галузі знань 21 Ветеринарна медицина спеціальності 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Введений в дію Наказом Сумського національного аграрного університету від _____.

Розробники освітньо-професійної програми:

Березовський Андрій Володимирович - доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

Нечипоренко Олександр Леонідович - кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини;

Фотіна Тетяна Іванівна - доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

Касяненко Оксана Іванівна - доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

Петров Роман Вікторович - доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва.

II - Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський) рівень</u>
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	21 Ветеринарна медицина
Спеціальність	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Обмеження щодо форм навчання	Підготовка спеціалістів ветеринарної медицини проводиться лише за стаціонарною формою навчання (Закон України «Про ветеринарну медицину» від 25.06.1992 № 2498-ХІІ, ст. 101)
Освітня кваліфікація	Магістр з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
Кваліфікація в дипломі	Лікар з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
Опис предметної області:	<p>Об'єкт діяльності – система санітарних заходів та гігієнічних умов, спрямованих на збереження якості, забезпечення безпечності й придатності до споживання харчових продуктів, а також нагляд та контроль ризиків на всіх етапах виробництва, транспортування, приймання, зберігання й реалізації харчових продуктів тваринного та рослинного походження, кормів, кормових добавок, преміксів, штамів мікроорганізмів, репродуктивного та патологічного матеріалу фармакологічних та біологічних препаратів, засобів ветеринарної медицини, засобів догляду за тваринами та побічних продуктів, запобігання забрудненню довкілля через об'єкти санітарних заходів, дотримання вимог санітарного законодавства, виконання фітосанітарних заходів, обігу пестицидів та агрохімікатів, використання біологічних контрольних організмів, а також нагляд та контроль на агропромислових ринках, торговельних мережах, на державному кордоні і транспорті, в зонах промислу тварин.</p> <p>Цілі навчання – формування здатності лікарів ветеринарної медицини з гігієни, санітарії і експертизи застосовувати набуті знання, уміння, навички щодо нагляду та контролю за санітарно-гігієнічними вимогами на всіх етапах виробництва, транспортування, приймання, зберігання й реалізації харчових продуктів тваринного та рослинного походження кормів, кормових добавок, преміксів, репродуктивного матеріалу, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та побічних продуктів, а також здійснення експертизи за показниками їх безпечності та якості.</p>

	<p>Теоретичний зміст предметної області ветеринарної гігієни, санітарної і експертизи складають навчальні дисципліни циклів загальної та професійної підготовки.</p> <p>Методи, методики та технології: випускник має володіти професійними знаннями та вміння здійснювати нагляд та контроль санітарно-гігієнічних вимог на всіх етапах виробництва, транспортування, приймання, зберігання й реалізації харчових продуктів тваринного та рослинного походження, кормів, кормових добавок, преміксів, репродуктивного і патологічного матеріалу, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та побічних продуктів, а також проводити експертизу згідно з нормативно-правовими актами за показниками їх безпечності та якості.</p> <p>Інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати): випускник має використовувати національні та міжнародні нормативно-правові акти щодо ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи на підконтрольних об'єктах, а також використовувати новітні методи та методики, пристрої, предмети та прилади (обладнання) для проведення фахової діяльності.</p>
<p>Академічні права випускника</p>	<p>Після закінчення навчання за освітньою програмою спеціальності «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» фахівець також може вступати на навчання на програму для здобуття ступеню магістра.</p> <p>У подальшому фахівці можуть пройти перепідготовку та набути іншу спеціальність у галузі ветеринарної медицини і виконувати відповідну професійну роботу</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до національного класифікатора професій (ДК 003-2010) та International Standart Classification of Occupations 2008 (ISCO-08):</p> <ul style="list-style-type: none"> - лікар ветеринарної медицини з гігієни та санітарії (код КП – 2223.2); - лікар ветеринарної медицини з безпеки та якості сільськогосподарських і харчових продуктів (код КП – 2223.2); - лікар ветеринарної медицини м'ясопереробних підприємств (код КП – 2223.2).

	За необхідності у подальшому лікарі ветеринарної медицини з гігієни, санітарії і експертизи можуть пройти відповідну перепідготовку, яка передбачатиме складання академічної різниці із профільюючих дисциплін та набуття іншої спеціальності у галузі ветеринарної медицини і виконання відповідної професійної роботи.
--	--

III - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти - бакалавр:

III - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти бакалавр:

На основі повної загальної середньої освіти - 240 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50 % обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

Обсяг освітніх програм для здобуття ступеня бакалавр на основі повної загальної середньої освіти визначається вищим навчальним закладом,

IV - Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою. 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 7. Здатність спілкуватися з нефхівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей). 8. Здатність працювати в міжнародному контексті. 9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених

	<p>завдань і взятих обов'язків. 10. Прагнення до збереження довкілля.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність використовувати знання в сфері діяльності лікаря ветеринарної медицини з гігієни, санітарії і експертизи. 2. Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями. 3. Здатність на основі нормативно-правових актів проводити нагляд та контроль підконтрольних об'єктів. 4. Здатність використовувати знання з морфології, фізіології, біохімії, патоморфології, мікробіології, вірусології, епізоотології, внутрішніх хвороб тварин, паразитології, фармакології, токсикології, радіобіології, екології, годівлі, утримання та експлуатації тварин для організації передзабійної підготовки і забою тварин, післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи продуктів забою. 5. Здатність використовувати знання з організації та управління ветеринарними заходами і контролем за гігієною, санітарією на підконтрольних об'єктах, застосовувати методики ведення ветеринарного обліку, звітної документації. 6. Здатність використовувати знання щодо хвороб незаразної етіології для належного санітарного нагляду та контролю на підконтрольних об'єктах. 7. Здатність до наукового мислення, досліджень, обробки, аналізу, узагальнення та систематизації, оформлення та публікації отриманих результатів. 8. Здатність досліджувати харчові продукти і корми за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх якості та безпечності. 9. Здатність володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень з метою аналізу та інтерпретації результатів досліджень. 10. Здатність планувати, проводити контроль та моніторинг виробництва, зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів і кормів, кормових добавок, преміксів та побічних продуктів, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та оцінювання їх безпечності і якості. 11. Здатність забезпечувати планування та проведення стандартного прикордонного і розширеного ветеринарно-санітарного державного нагляду і

контролю за підконтрольними вантажами на транспорті та державному кордоні.

12. Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпеки харчових продуктів (НАССР/ISO 22000) та контролювати систему моніторингу для кожної КТУ в процесі виробництва продукції.

13. Здатність планування санітарних заходів та їх фінансового забезпечення на підконтрольних об'єктах та розроблення процедур і контролювання дотримання норм і правил гігієни з метою випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

14. Здатність вирішувати питання організації та проведення державного нагляду і контролю підконтрольних об'єктів санітарних заходів на агропромислових ринках і потужностях (об'єктах), які використовуються для зберігання та обігу харчових продуктів.

15. Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль об'єктів, призначених для виробництва, переробки, зберігання та реалізації м'яса і м'ясопродуктів, здійснювати їх ветеринарно-санітарну експертизу та проводити санітарне оцінювання.

16. Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль об'єктів, призначених для виробництва, переробки, зберігання та реалізації молока і молокопродуктів, здійснювати їх ветеринарно-санітарну експертизу та проводити санітарне оцінювання.

17. Здатність здійснювати нагляд і контроль дотримання ветеринарно-санітарних та технологічних вимог під час обробки, переробки, зберігання та реалізації риби, харчових гідробіонтів, здійснювати їх ветеринарно-санітарну експертизу та проводити санітарне оцінювання.

18. Здатність здійснювати та проводити ветеринарно-санітарний контроль переміщення кормів, кормових добавок, преміксів, призначених для тварин і потужностей з їх виробництва та обігу, і володіти методикою ветеринарно-санітарної експертизи та проводити санітарне оцінювання.

19. Здатність проведення ветеринарно-санітарного контролю заготівлі, зберігання та обігу харчових

рослинних продуктів, меду і апіпродуктів, харчових товарних яєць та яйцепродуктів і володіти методикою ветеринарно-санітарної експертизи та проводити санітарне оцінювання.

20. Здатність щодо ідентифікації та підтвердження відповідності харчових продуктів відомостям, що наведені в інформації для споживача або декларації виробника.

21. Здатність до здійснення ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження та знешкодженням (зnezараженням), за видаленням, обробкою, зnezараженням та утилізацією відходів тваринницьких підприємств та низки об'єктів ветеринарної медицини і переробної промисловості та утилізацією або знищенням побічних харчових продуктів, непридатних до споживання.

22. Здатність до контролю первинної обробки субпродуктів та крові і здійснення їх ветеринарно-санітарної експертизи, здатність до проведення ветеринарно-санітарного нагляду і контролю дотримання технологічних операцій з ендокринно-ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою, м'ясною сировиною, інших продуктів забою і готових харчових продуктів та здійснення їх ветеринарно-санітарної експертизи і клеймування.

23. Здатність до проведення судової ветеринарно-санітарної експертизи у випадках, передбачених чинним законодавством.

24. Здатність до проведення санації тваринницьких об'єктів у розрізі сучасних вимог законодавчих актів України та ЄС.

25. Здатність до вирішення питань загальної ветеринарної профілактики на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва, яка містить ветеринарно-санітарне оцінювання нових систем і способів утримання тварин, кормів, кормових добавок, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі напування та експлуатації тварин, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких об'єктів з метою одержання якісної і безпечної продукції.

26. Опанування основних понять біобезпеки та біоетики;

морально-етичних норм, правил і принципів використання біологічних агентів; етичних проблем сучасної біотехнології; біоетичні аспекти виробництва лікарських препаратів.
--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки.

Програмні результати навчання

1. Застосовувати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
2. Розуміти структуру фахової діяльності та використовувати основні методи наукових досліджень
3. Оцінювати санітарні заходи на підконтрольних об'єктах та застосовувати основні методи наукових досліджень у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
4. Демонструвати розуміння щодо етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, у тому числі транскордонних, основ епідеміології; утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення перед забійної підготовки і забою тварин, післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи продуктів забою тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, годівлі та гігієни тварин забійного віку
5. Застосовувати знання та практичні навички щодо основ організації ветеринарної справи, діловодства, бухгалтерського обліку, психології, праці в колективі
6. Встановлювати зв'язок між хвороби незаразної етіології та проведенням належного санітарного нагляду та контролю на підконтрольних об'єктах
7. Застосовувати знання щодо наукового мислення, проведення досліджень, обробки аналізу, узагальнення та систематизації, оформлення та публікації отриманих результатів
8. Проводити дослідження харчових продуктів і кормів за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх якості та безпечності відповідно до чинних нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання
9. Вміти володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень
10. Здійснювати державний контроль та моніторинг на підконтрольних об'єктах
11. Планувати та проводити державний нагляд і контроль за підконтрольними вантажами на транспорті та державному кордоні
12. Оцінювати проведення державного аудиту на підприємствах при застосуванні системи HACCP/ISO 22000 та проведення моніторингу для

кожної КТУ в процесі виробництва продукції, та моніторингу ветеринарних препаратів, забруднювачів у харчових продуктах і кормах

13. Планувати виробничо-фінансову діяльність підконтрольних об'єктів за ринкових відносин, а також проводити контролювання норм і правил гігієни щодо виробництва безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок, керуючись чинними нормативно-правовими актами України з урахуванням вимог Кодексу Аліментаріус та «гігієнічного пакету» ЄЕС

14. Аргументувати доцільність організації та проведення державного нагляду і контролю за підконтрольними об'єктами з виробництва, обігу харчових продуктів та агропродовольчих ринках, неїстівних продуктів тваринного походження, кормів, тварин тощо

15. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей при здійсненні належного контролю гігієнічних умов виробництва, переробки, зберігання м'яса й інших продуктів забою тварин та птиці, молока і молокопродуктів; риби і харчових гідробіонтів щодо методів проведення ветеринарно-санітарної експертизи згідно чинних нормативних актів

16. Інтерпретувати дані щодо здійснення контролю гігієнічних умов за виробництвом кормів, кормових добавок, преміксів, щодо володіння методикою при проведенні ветеринарно-санітарної експертизи згідно чинних нормативних документів

17. Пропонувати інноваційні підходи щодо порядку проведення ветеринарно-санітарного контролю за заготівлею, зберіганням та обігом харчових рослинних продуктів, меду і апіпродуктів, харчових товарних яєць та яйцепродуктів

18. Ідентифікувати та підтверджувати відповідність харчових продуктів за органолептичними, фізико-хімічними, біологічними, мікробіологічними показниками

19. Відповідати за ефективність здійснення ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин і птиці, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного, утилізацією та знищенням продуктів забою тварин та птиці, непридатних до споживання

20. Використовувати сучасні технології, класифікації та обробки субпродуктів, харчового жиру, крові, кишкової, ендокринно-ферментної, шкіряно-хутрової, технічної сировини та консервування м'яса згідно з чинними нормативно-правовими актами

21. Нести відповідальність щодо проведення судової ветеринарно-санітарної експертизи у випадках передбачених чинним законодавством та за достовірність результатів

22. Відповідати за проведення санації тваринницьких об'єктів згідно вимог нормативно-правових актів України та ЄС

23. Відповідати за ефективність проведення ветеринарно-санітарної оцінки нових систем і способів утримання тварин, кормів, кормових добавок, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, напування та

експлуатації тварин, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких об'єктів

24. Відповідати за дотримання морально-етичних норм, правил і принципів використання біологічних агентів; етичних проблем сучасної біотехнології; біотичних аспектів виробництва лікарських препаратів для захисту населення від особливо небезпечних патогенів і визначення можливих збитків від них

VI - Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Державна атестація складається з двох етапів. Перший етап проводиться у формі незалежного дистанційного діагностування рівня знань випускників. Його результати визначаються як «склав», «не склав». Другий етап проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту із ветеринарної гігієни і санітарії та експертизи.
--	--

VII - Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	<p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ заклади вищої освіти несуть первинну відповідальність за якість вищої освіти, що надається; ■ забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і студентів; ■ забезпечення якості сприяє розвитку культури якості; ■ забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. <p>Процедурами забезпечення якості освіти є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розробка стратегії і політики ВНЗ у сфері якості вищої освіти; 2) розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; 3) розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в
---	---

	<p>будь-який інший спосіб згідно з розробленими та затвердженими правилами.</p> <p>4) організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;</p> <p>5) формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, зокрема самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;</p> <p>6) створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;</p> <p>7) оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;</p> <p>8) розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;</p> <p>9) інших процедур і заходів.</p>
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Заклади вищої освіти мають проводити моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам студентів і суспільства. Моніторинг спрямовано на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони.</p> <p>Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; ■ потреб суспільства, що змінюються; ■ навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; ■ ефективності процедур оцінювання студентів; ■ очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання на відповідній програмі; ■ навчального середовища відповідно до мети і

	<p>змісту програми;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. <p>Програми регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів.</p> <p>Характеристики оновленої програми публікують.</p>
<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти має базуватися на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; ■ критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; ■ оцінювання здобувачів вищої освіти, яке дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; ■ оцінювання проводиться, зазвичай, більше ніж одним екзаменатором; ■ процедури оцінювання здобувачів вищої освіти мають урахувати пом'якшувальні обставини; ■ оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; ■ наявність офіційної процедури розгляду звернень здобувачів вищої освіти.
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Систему підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляють відповідно до чинної нормативної бази та будують на таких принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; ■ прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; ■ моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації завданням професійної діяльності;

	<ul style="list-style-type: none"> ■ обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; ■ оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>Вищі навчальні заклади забезпечують освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснюють відповідну підтримку студентів.</p> <p>Під час планування, розподілу та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, працюючі, іноземні, з особливими потребами) та принципи студентоцентрованого навчання.</p> <p>Підтримка студентів і ресурсне забезпечення можуть бути організовані у різний спосіб залежно від умов у закладі. Внутрішнє забезпечення якості гарантує, що всі ресурси відповідають цілям, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про наявність відповідних послуг.</p>
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>З метою ефективного управління освітніми процесами вищий навчальний заклад повинен мати розроблену транспарентну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом у ВНЗ. Така система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організація освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами і т. інше.</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Заклади мають публікувати достовірну, об'єктивну, актуальну, своєчасну та легкодоступну інформацію про свою діяльність, зокрема програми для потенційних здобувачів вищої освіти, студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.</p> <p>Заклади надають інформацію про свою</p>

	діяльність, зокрема програми, які вони пропонують, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації, які вони надають; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для студентів тощо.
<p>Запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сформована у вищому навчальному закладі, базується на таких принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дотримання загальноприйнятих принципів моралі; • демонстрацію поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм; • повагу до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; • дотримання норм законодавства про авторське право; • посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; • самостійне виконання індивідуальних завдань. <p>У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідних осіб притягують до відповідальності відповідно до законодавства та чинних у навчальному закладі положень та норм.</p>

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
2. Закон України «Про ветеринарну медицину» // ВВР. – 2007. – №5-6, – ст. 53; 2008. – № 76, ст. 22; зміни 2008, 2012, 2014 рр.
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII.
4. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» // ВВР. – від 22.07.2014. – № 1602-VII.
5. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

6. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

7. Наказ МОН України від 19.02.2015 № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

8. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».

9. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. – Київ : Вид-во «Соцінформ», 2010.

10. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 р. № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).

11. Наказ Міністерства освіти України № 600 від 01.06.2016 р. «Про затвердження та введення в дію методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

12. ДСТУ ISO 22000:2007 Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга (ISO 22000:2005, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 30 с.

13. ДСТУ ISO 22005:2009 Простежуваність у кормових та харчових ланцюгах. Загальні принципи та основні вимоги щодо розроблення та запровадження системи (ISO 22005:2007, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – 6 с.

14. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 28.01.2002 р. № 178/2002, що встановлює загальні принципи і вимоги законодавства щодо харчових продуктів, створює Європейський Орган з безпеки харчових продуктів і що встановлює процедури у питаннях, пов'язаних із безпекою харчових продуктів.

15. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 882/2004 «Про офіційні заходи контролю, які застосовуються для забезпечення підтвердження відповідності з кормовим та харчовим законодавством, правилами здоров'я та захисту тварин».

16. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 852/2004 «Про гігієну харчових продуктів».

17. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 854/2004, що встановлює особливі правила організації офіційного контролю за продуктами тваринного походження, що призначені для споживання людиною.

Інформаційні джерела

1. Національний глосарій 2014-
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
2. НПК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. ESG - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
6. ISCED (МСКО) 2011 -
<http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
7. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 -
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>.
9. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів -
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Вид-во «Соцінформ». – Київ, 2010.